

Pavel "Hirax" Baričák

sekundu pred zbláznením

(všetko je, ako je)

Sekundu pred zbláznením (Všetko je, ako je)

Pavel „Hirax“ Baričák

Text © Pavel „Hirax“ Baričák, 2009
© HLADOHLAS Group, s.r.o.
Martin 2009
hirax@hiraxrecords.sk

ISBN 978-80-970013-4-6

Venované Láske

Ďakujem za jeden nočný rozhovor požehnaný silou splnu,
bez ktorého by táto kniha nikdy nevyšla.

Hirax

NEDA MI

KÝM TY SPÍŠ, JA SNÍM.
O TEBE, ZA NÁS...

SNEH PADÁ DO PERÍV,
V KTORÝCH RAZ UVERÍM,
ŽE LÁSKA NEBOUÍ,
KEDĽ V TEBE
SA PREBUDÍM.

KÝM TY SNÍŠ, JA NESPÍM.
NEDA MI...

49. sekunda

Ked' otec hrýzol do mňa i do bratov

Koče sa zvyknú občas predbiehať. Niekedy sa stane, že sa aj rozbijú. Rútia sa závratnými rýchlostami ulicami z kamenných kociek. Skala voľne ležiaca na ceste si však vždy na to svoje koleso počká. Koč ladne nadvihne a v tento okamih by stávkou posadnutí ľudia dali do hry celý majetok, že koč opäť dosadne na zem a upokojí sa. Ale mýlili by sa. Škrípajúce drevo-železné monštrum stráca balans, robí piruety, po ktorých by ne jeden krasokorčuliar vrelo zatlieskal. Rachotu je zrazu viacej ako vzduchu, triesky sa náhlia do kúdolov zobudeného prachu, začala sa pouličná apokalypsa.

Občas koče aj zhoria. Nieкто bez rozmyslu škrtne zápalkou a koč sa vyparí cez oheň do oblakov. Tak je to aj s ľudským životom. Dvadsať či osemdesiat odžitých rokov nie je o nič viac ako vyhorenie jednej vonnej tyčinky. Po človeku zostane zopár následkov jeho činov – deti, dom, firma, kus práce, fotky, knihy, obrazy, hudobné nahrávky, básne, zbierka nejakých somarín, športové rekordy a niekedy dokonca aj čestne prežitý život... Ale aj toto všetko nakoniec dokonale zapatroší nezbedník čas tak, že už to nikto nenájde, nik si na to ani len nespomenie. Nestane sa to dôvodom na rozhovor, tak isto ako po čase nebudú nikoho motivovať k debate obhorené kovania.

Bola sobota a ja som sa zobudil niečo pred obedom. Včera som hral s mojou kapelou koncert a svoj pád do postele okolo druhej ráno som si nepamätal. Taký som bol unavený. Nevedel som si dokonca ani spomenúť, v akom meste sme hrali. Až pri druhom položení otázky mi prišla správna odpoveď.

Chýbala mi energia. Nieкто by povedal, že mi ju zobrali včerajší ľudia, ale to by bola kravina. Nikto nikomu energiu nekradol. Duše si ju brali, či odovzdávali automaticky samy. Nemusel som čítať žiadne ezoterické seno, aby som tieto princípy vycítil sám.

Valili sa na mňa prúdy fanúšikov a väčšina z nich mala vypité. Kládli mi jednoduché otázky ako: „Kedy ste prišli? Čo budete hrať? Dáš si s nami niečo? Musíš!“

A po koncerte prichádzali pod náporom ďalších pív a panákov, ktoré boli spúšťačmi pre nekontrolovateľné chvály á la: „Super koncert! Dik, že ste mi venovali ten song! Marko, poď sem, zoznámim ťa s mojou frajerkou...“

Pristupoval som k týmto našim obdivovateľom s úctou, ale pri osobnom stretnutí mi nič nedávali. Samé tupé ožranské vety bez náznaku tolerancie a snahy pochopiť, že ledva stojím na nohách. Po chrbte a cez oči mi stekal pot. Bola mi z toho zima na tele a z ich rečí i na duši. Nikto z nich ani len netušil, že sa chcem prezliecť, objednať si vesmírny koráb a odletieť na planétu, kde bude len slnko, teplo, úsmev a láska. Lenže tu všetci riešili, prečo si nechcem vypiť a moje stotridsiate ospravedlnenie, že šoférujem a asi ťažko si s niekým štrngnem, nikto nevnímal. Nik totiž nepočúval druhých. Všetci videli a vnímali hlavne seba.

Áno, samozrejme, že som si ich vážil. Bez nich by sme ako kapela nikdy neboli tam, kde sme sa nachádzali. Na hranici väčších sál, pri výstupe z bahna undergroundu do svetla komerčnejšieho úspechu. No mne to bolo jedno. Aj keby sme mali hrať pre päť bytostí v klube. Išlo mi o jediná vec – aby som tam cítil ľudskosť a schopnosť vnímať rozpoloženie inej duše. Ale namiesto toho padali triviálne opilecké myšlienky, ktoré som si vedel domyslieť skôr, než boli alkoholom zmátoženým jazykom vyslovené a navyše aj trikrát pre istotu zopakované.

Tie vety padali ako ťažké balvany do noše pevne prichytenej koženými popruhmi o moje telo. A fanúšikovia len sypali a hádzali. Ani jednému nedochádzalo, že nosičovi sa už podlamujú nohy, mozog mu vytláča z lebky a nežiada sa mu nič iné, len nájsť nejakú spriaznenú dušu, najlepšie opačného pohlavia, s ktorou by sa zašil niekde do rohu pubu nachádzajúceho sa na druhom konci mesta. Keby sa takáto bytosť nenašla, tak hotelová posteľ by bola určite hneď na druhom mieste, ako sedieť s priozratými deťmi.

Už dlho som nestretol nikoho, kto by ma rozhovorom naplnil, potešil či prekvapil. Buď sa zo mňa stal namyslený buran, alebo som bol skutočne tak na úrovni, že som sa musel k ostatku sveta iba skláňať a už mi prosto dochádzala chuť pretvarovať sa a ničť si chrbtový skelet. Nepripúšťal som si následky, že o mne bude okolie rozprávať negatívne komentáre. Aj tak som bol pre mnohých debil, i keď ma nikdy osobne nestretli. Iba zobrali obchytaný štafetový kolík vymyslených klamstiev od iných, ktorí ma takisto nepoznali, dopísali naň svoj výmysel a podali ho ďalej. „No čo, tak bude tých falošných pochodní, vlajok, správ, mailov a klebiet kolovať o mne viacej. Rozhodujúce je, že ja budem sám sebou, nebudem sa na nič hrať a keď budem túžiť odísť po koncerte spať, pre mňa za mňa nech si aj celý

klub rozpráva, že som namyslený, “ povedal som si v duchu. Už dávno som sa totiž prestal klamať myšlienkami, že len iní ľudia mi môžu ukázať moje nedostatky. Životná prax mi totiž potvrdila, že vlastné sebazpozorovanie mi dalo oveľa viac ako hrabanie sa vo falošnej kritike okolia vyprodukovanej ľudskou nedokonalosťou.

Vypadol som z postele. Našfastie na nohy. Potúlal som sa po kuchyni monotónne otvárajúc všetky dvierka na kuchynskej linke. Hodil som skúšobný *kuk* aj do chladničky, aby som sa nadobro presvedčil, že nemám doma nijaké jedlo. Nenašiel by sa na svete taký pár koní, ktorý by ma vytiahol ísť si niečo kúpiť do obchodu. Nechcel som počuť, ako ľudia nadávajú, že chlieb znova zdražel, či hovoriť dve babky, ktoré hatili chodbičku k jogurtom, že pani Mládková z osmičky už zomrela. „Skutočne zomrela?“ – „Naozaj. Mala dnu a vodnatielku.“ – „Tá si teda v živote toho zlého užila až-až.“ – „No, už to má aspoň za sebou.“ Nevydržal by som to a určite by som sa im zastaral do rozhovoru: „Aj vy to už máte za sebou. Ste mŕtve, i keď si nahovárate, že žijete.“

Otočil som sa k smetnému košu, okolo ktorého sa váľali chumáče špiny a prachu. Býval som sám, frajerku som momentálne nemal a upratovať sa mi chcelo asi tak, ako sa mladému chalanovi chcelo ísť v sobotu večer na omšu, kým jeho kamaráti sa veselo hrali na ulici. Otvoril som nádobu na odpad, vybral z nej chlieb, ktorý začínal plesnivieť, a závidel neznámej pani Mládkovej, že už je tam. Dal som plesnivú polovičku bochníka na dres a vybavil si obraz otca, ktorý vždy poodkrajoval plesnivé časti pečiva, potom ich ako keby sa nič nedialo natrel akýmsi pokrmom a s úsmevom na tvári položil jedlo na tanieri pred o mňa a mojich dvoch malých bracháčov.

Snažil som sa mu ako najstarší zo synov vysvetliť, že stačí náznak okom viditeľnej plesne a je to dôkaz, že celý chlieb je bezpečne v rukách škodlivých a zhubných mikroorganizmov. Deklaroval som to odborným článkom, ktorý túto tému podrobne rozoberal a osud mi ho doprial čítať. Elektrónový mikroskop zaznamenal miliónovú armádu buniek, ktorých hlavným cieľom bolo plieniť a zabíjať. Len aby sa oni nažrali! Lenže otec na súhlas mojej agitácie za zdravšie stravovanie len prikývol, chytil si jeden natretý krajec do rúk, otočil hlavu k telke a spokojne zahryzol. Do mňa a do bratov. Zachrapčalo to vo mne, ale nič sa nezmenilo. Keď chlieb zatiahol zelenkastý či belasý povlak, jedli sme ho po hrubom a zavádzajúcom očistení aj naďalej a plesniveli z toho zvnútra. Tušil som, že keď niekto bude dlhý čas jesť zhnité banány, začne po čase hniť aj jeho telo. A tak som sa zapovedal, že keď sa konečne osamostatním, hocijakú kaziacu sa potravinu okamžite vyhodím.

Ale všetko sa dialo naopak. Deti skutočne kopírujú chyby rodičov.

Očistil som chlieb od plesnivej kôrky, nakrájal si štyri krajce, vybral z príborníka čajovú lyžičku a začal ňou dolovať scukornatený med s pevne stanoveným zámerom nakrímť sa. Rozmaznaní ľudia by povedali, že sa mi to nepodarí, ale kto niečo chce, ten taktiež disponuje silou to uskutočniť. Najedol som sa a pritom som zničil iba jednu lyžičku. Odrobinky som zmietol na zem, nech si aj baktérie žijúce na dlážke majú do čoho zobnúť. V mojom byte vládla harmónia, i keď mestský hygienik by ho vyhlásil za dom hrôzy.

Keď som sa nasýtil, vošiel som do kúpeľne a vycikal sa do umývadla. Robil to samozrejme aj môj otec, mal som sa teda aspoň na koho vyhovoriť. Záchod som mal v byte ďalej ako umývadlo, nehľadajte v tom teda úchylku, ale iba čistú ľudskú lenivosť. Vykonával som to čo najšikovnejšie, aby si susedia s extrémne dobre vyvinutým sluchom nedomysleli, čo robím. Asi márne, pretože v našom paneláku bolo počuť všetko. Obzvlášť v noci. Stačilo, aby sused na sedmičke začal vyškrabávať z hrnca zaschnutú večeru a mne na prízemí nabehli zimomriavky.

Potom som si zapol kompik a pozrel maily. Zmazal som milión spamov, ktoré mi ponúkali zväčšenie penisu, kúpu Viagry, Cialisu a iných liekov, ktoré som nepoznal, a v tichosti sa modlil, aby som ich účinky nebol nútený vyhľadávať ani v starobe. Potešil som sa, kolkokrát a v ktorom štáte som sa stal šťastným miliónovým výhercom a kam poletím zadarmo. Odmietol som sa lúškať ázijsko-slovenskými mailami, ktoré mi ponúkali stať sa spoločníkom v novovznikajúcej perspektívnej firme či vetami presvedčajúcimi ma, že zbohatnem, keď budem klikať sfaby ďateľ do stromu na odporučené linky.

Odpovedal som kolegovi z práce, ktorý sa ma vypytoval, či môže žena pri erotickom sne dôjsť až k orgazmu. „Môže, keď ju dorobíš ty. Ale musíš byť veľmi jemný, aby sa nezobudila.“ U chlapov je to bežná a známa vec – teda mať polúciu s koncom. Žiaľ, v tomto sú ženy oproti chlapom v ďalšej nevýhode. Keď som to spojil s čerstvými spomienkami na dokumentárny film o pôrode, mal som sto chutí nakopať Evu za to jablko do riti. Stále som síce nechápal, ako sa mohla rozprávať s hadom, lebo vedecké informácie z ríše plazov jednoznačne dokazovali, že hady sú hluché. Logicky mi z toho vyšlo, že nemôžu teda ani rozprávať, a tak Biblia je potom rozprávka. Jednoznačne najkrvavejšia, akú som kedy čítal.

„Marko, som v Istanbule. Ženy sú tu škaredé ako noc. Chýbajú mi tie naše krásne Slovenky. A chýba mi tvoj smiech. Keď sa dogúľam svetom, si prvý, koho si nájdem a všetko mu vyrozprávam. Čo ty? Stále nemáš priateľku? Nezabúdaj, že ani pohyb na zdravom vzduchu nenahradí pohyb na zdravom tele. Tak čau. Tomáš PS: A odpíš mi čo najskôr. Nie

ako minule, keď som čakal na tvoje riadky mesiac,“ písal mi môj najlepší priateľ zo sveta. Vyparil sa túlať a mňa nechal kysnúť na Slovensku.

„Nazdar-bazár, Tomáš. Istanbul? Kde to je? Za Dubnicou? Keď pôjdem okolo, brnknem ti. Áno, Slovenky sú najkrajšie víly sveta. No ženská krása je bremeno, s ktorým sa musí dotyčná vyrovnáť a zvyknúť si s ním žiť. Veľmi rýchlo totiž zistí, že ak sa s ňou nenaučí pracovať, bude pykať a trpieť. Žiť s krásou je umenie tak pre konkrétnu bytosť, ako aj pre jej partnera. Frajárku nemám. A prestaň sa ma na to už pýtať! Vždy si pripadáam ako na rodinnej oslave presvetľovaný očami tiet a ujoj, ktorých nezaujímam nič iné, iba moja svadba. Čau, Marko PS: Už sa vráť. Nikto mi tu nerozumie a mňa už bolí chrbát z toho zoohýbania :-). Chcem na iných pozerať zhora iba vtedy, ak im budem pomáhať postaviť sa opäť na nohy,“ odpísal som mu.

Zazvonil mi mobil. Volal mi náš gitarista a spevák v jednej osobe Filip.

– Prídeš teda? – pýtal sa ma plný očakávania.

– Kam?

– Do Apola. Večer, – odvetil mi.

– Snobskejší podnik si si vybrať nemohol, – bránil som sa.

– Príde aj Miriam. Chcem ňu s ňou zoznámiť, – cítil som netrpezlivosť aj radosť v jeho hlase.

– Uvidím, nesľubujem. O kolkej tam budete? – zámerne som udržoval oheň nádeje v jeho duši.

– Okolo siedmej, – odvetil natešene.

– Uvidím, nesľubujem, – skákala mi platňa, no myseľ nie.

– Je krásna, čistá jebačka, uvidíš. Som z nej vedľa, – oznamoval mi, – sám sebe si ju závidím.

– Nenič si zbytočne sebavedomie, – odvetil som mu fádne. – Chceš mi povedať, že týmto krokom sa ideš zbaviť všetkých tých tvojich koncertných trtkáčiek?

– Kvôli nej som ochotný sa zmeniť. Toto dievča mi stojí za to, – začal sľubovať nespľniteľné Filip.

– Nechceš to skrátiť? Povedz, že ti iba stojí, – stále som mu neveril.

– Debil, – pokúšal sa do mňa hodiť nôž, no úplne ma minul.

– Ludia sa nemenia a ty to vieš, – sťahoval som jeho idylický balón znova na zem.

– Tak o siedmej, čau, – ukončil Filip hovor.

„Koče sa zvyknú predbiehať a niekedy aj rozbiť. A občas aj zhoria. Ako ľudský život,“ znel klavír nocou. Klavirista ešte vôbec netušil, že mu v hrudi vyrastie živý plot, všetci muzikanti duše jednohlasne zavesia harfy na vŕby a odmietnu spievať.

48. sekunda

Som prasa, viem to

Vošiel som do podniku. Po dvoch krokoch ma zastavila milá slečna, ktorej vystrčené lopatky obtiahnuté kožou strážiľa gorila navlečená v kvádre. Povedal som si, že ak tá opica do minúty neprehovorí, volám ZOO.

– Máte rezerváciu? – usmiala sa na mňa umelo-preumelo krásavica.

– Mala by tu byť naša partia. Máme rezervovaný stôl, – povedal som pokojne, aj keď som netušil, či hovorím pravdu.

– Kde? – odvrkol vypatlaný hranol, ktorý keby sa rozhodol, tak ma do minúty vykostí ľavou rukou. Každým svojim prejavom mi dával najavo, že sa mu nechce robiť nič. Nechcelo sa mu stáť, dýchanie mu bolo príťažou a aj otvorenie úst bolo tyranským utrpením, gestom slúžiacim na to, aby demonštroval, že mu nestojím ani len za mrknutie viečkom. Jeho vzťah k cene života bol horší ako môj k forintom.

– Prosím? Nerozumel som vám. Bolia vás zuby? Ak máte problémy s chrupom, môžem vám dať číslo na kamaráta. Je výborný zubár, – pokúsil som sa o replay jeho odpovede s väčším obsahom slušnosti, pretože som ho síce počul zle, ale vo finále rozumel.

Gorilu naplo. Asi jej v žalúdku praskol vred. Blondínka ju nežne a upokojujúco chytila za rameno. Určite nechcela, aby sa vo vnútri zvieratka niečo poškodilo. Nebolo pochýb, že Godzillu, kinematografickú perlu, videla so záujmom filmového znalca už aspoň sedemkrát.

– Kde sedíte?! – zaburácala opica navlečená v saku.

– Ešte neviem. Pozval nás Milan, majiteľ, – zasadil som konečný mat, lebo zhustenie slovnej premávky s rozprávajúcou opicou ma prestávalo baviť.

Milan skutočne existoval. Na tak tenkom ľade by som sa s takým ťažkým zvieratom prechádzať neodvážil. Mal rád našu kapelu. Občas si nás zavolať zahrať do jeho druhého, sídliskového podniku.

– Dobre, choď, – odsekol urazene kríženec svalov a kostí. Mozog mu chýbal.

– Nech sa páči, príjemne sa zabavte, – belila na mňa zubáky slečna

staby z výkladnej skrine umelého sveta prázdnoty a vítala ma zdvihnutou pravícou v smere jazdy. Automaticky sa mi vystrel prostredník ľavej ruky. Naštastie len vo vrecku nohavíc, ináč by si gorila asi zacvičila.

Kráčal som okolo dlhočizného baru, ktorý mal imitovať reálny kubánsky pajzel. Rodený Kubáнец, ktorý by sa iba veľkou náhodou vyskytol v tomto podniku, by pritakal aj na fajku od transsexuála, len nie na to, že tento priestor má právo niesť názov Havana bar.

Zbadal som Filipov fejs na pravej strane od pultu. Sedel s dávkami, mne neznámymi ľuďmi hneď vedľa pódia, kde sa excelentne nacvičená trojica černochoch chystala spustiť nejaký cover od Boba Marleyho. Vydal som sa ľavou stranou na toalety. Nielenže som sa potreboval vnútorne naladiť na blízke duševné hrbenie, ale túžil som byť ešte chvíľku sám. Na konci sály som zahol doprava, dlhou uličkou dokráčal k záchodom, otvoril dvere a pristúpil k jedinému voľnému pisoáru. Vedľa mňa mali akési dve baby spustené kratučké rifľové sukne a snažili sa triafať moč do keramiky. Kým som zaparkoval do boxu, preletel som ich rýchlym pohľadom a potom už nadobro odvrátil zrak.

– Keby boli v stene výrezy pre vaše kolená, šlo by vám to možno lepšie, – povedal som s pohľadom upriameným priamo pred seba na prevádzkarom vkusne vybraté kachličky.

– Sa nestaraj, áno? – odsekla povýšenecky susediaca čiernovláska obštiavajúca raz stenu, inokedy pisoár. Občas hodila *cik* aj tam, kam mal moč zo slušne vychovanej mužskej močovej trubice za normálnych okolností prúdiť. Mierny problém som videl v tom, že tieto dve baby penis nemali.

– Aké ste pekné, také ste sprosté, – vyslovil som pokojne verejný sumár situácie, pričom som sa stále pozeral pred seba.

– Kokot! – odvetila mi vzdialenejšia prefarbená blondínka. – Však je kokot? – bola znenazdajky na vážkach, a tak si to chcela preveriť u kamošky.

– Jasné, že je to kokot! Nevšímaj si ho, hehe, – rozosmiala sa susedka a hádzala posledné kvapky na zem. Dostrel jej so zníženým tlakom v mechúri totiž výrazne poklesol. – A nečum stále! – osopila sa zrazu cez rehot na mňa.

Otočil som sa na ňu a do očí jej povedal:

– Už len na tie vaše vyholené buchtičky som zvedavý.

– Ááá, zasa čumíš! Úchylák! – povedala čiernovláska, kým sa snažila čo najrýchlejšie si navliecť sukňu. Jej kačičkovský tanček mi okamžite prezradil, že tieto dievčence dnes určite neabstinovali, ale skôr absintovali.

– Úchylácky kokot, hehe, – dodala pripito bloncka a obe sa opäť hlasno rozosmiali na môj účet.

– Počúvajte ma, dievčatá, ja som kokot, preto stojím pred pisoárom.

A vy ste piče, tak ste mali byť o miestnosť vedľa. Čo je na tom také nepochopiteľné?

Zabuchli arogantne dvere, ale aj cez ne som počul, ako do mňa dávajú a hlasno sa smejú. Umyl som si pokojne ruky a osušil ich pod fénom. Áno, toto som mohol zažiť v hocijakej cigánskej krčme, na nejakom punkovom koncerte, ale práve teraz sa mi to stalo v tomto nablýskanom pseudo-snobskom bare. Prvé dve vyslovené skupiny ľudí by sa však na nič nehrali. Na rozdiel od tejto „elity“ spoločnosti, ktorá verila, že drahé oblečenie robí človeka čistejším.

– To kto dorobil? – spýtal sa ma nejaký elegán, ktorý vošiel dnu a zrak mu padol na mláčky lesknúce sa pred pisoármi.

– Čo hľadáte na ženskej toalete? Nevšimli ste si kam vchádzate? – odpovedal som mu čo najpresvedčivejšie s hraným výrazom prekvapenia.

– Ste prasa, viete to? – domyslel si celú situáciu po svojom.

– Viem, ale ináč to nejde, – pokojne som mu odvetil a odišiel.

Dokráčal som k Filipovmu stolu. Ako ma zbadal, celý sa vyškeril:

– Páni a dámy, toto je Marko, môj druhý gitarista, – povedal dosť silno nahlas, aby upútal na seba pozornosť celej spoločnosti.

„Ááá, tak už som tvoj druhý gitarista. Pred dvomi rokmi som bol jediný, ktorý sa v kapele prikláňal k tomu, aby sme Ťa, Filip, zobrali medzi nás. Ostatní ma varovali, že si namyslený egoista a nebude to pre skupinu dobré. Vedel si však vynikajúco spievať, a tak kapela nakoniec povedala áno. A teraz som už tvoj druhý gitarista. Hm, časy sa menia, zajtra dovidenia,“ premietal som si celú situáciu v hlave.

– Miriam, toto je Marko, o ktorom som ti hovoril, – otočil sa Filip na čiernovlasú kočku, s ktorou som mal práve príležitosť zoznámiť sa na mužských záchodoch. Peroxidová kamarátka sedela po jej druhej strane. Ani jedna z nich na mňa však nepozrela. Buď som nebol na výzor až taký atraktívny a nestál im ani za pozretie, alebo sa hanbili. Bé bolo správne a ja som len čakal, ako z tej háklivej situácie vykorčuľujú.

– My sa už poznáme, – odsekla Miriam držiac pohľad na pohári. Žuvačka sa jej zabelela medzi prednými rezákmi, tak ju fala a sekala.

– Vy ste spolu niekedy spali? – ochladol Filip neprestajne pokukujúc raz na Miriam, raz na mňa. Svojou otázkou ma ubezpečil, že ľudia berú celý život podľa sveta, ktorý žijú vo svojom vnútri. – Ako si mi to mohol urobiť? – vyšlo beznádejne z Filipa. Dorobil sa skutočne rýchlejšie, ako keď prvýkrát súložil.

– Ty si fakt zalúbený, – usmial som sa na neho.

Nevedel, čo mi má odvetiť, lebo nič viac som nevyslovil. A ani Miriam veľmi do reči nebolo.

– Mám ti vždy, keď idem s niekým do postele, zavolať o povolenie? – zažartoval som, ale vzápätí mi došlo, že smiať sa asi nikto nebude.

– Poď, ideme preč, – zavelila Miriam Filipovi so zvädnutými ušami. – Po ceste ti to vysvetlím.

Jej priateľka, blondínka, sa zdvihla ako hlavná plachta jachty. Kamarátkine slová boli tým správnym vetrom, na ktorý tak dlho čakala. Lopatka rakúskej veternej elektrárne bola oproti nej nič. Omámený Filip počúval svoju novú modlu na slovo. Obliekol sa ako nafetovaný a odkráčal s dvomi slečinkami preč. Nevedel som, či si bude pamätať, že len tak mimochodom vyslovil slová: „Potom si zavoláme,“ a či nebude za túto vetu mučený, lynčovaný a týraný na hranici, nech ju odvolá.

Pri stole zostali traja chalani, Filipovi priatelia, ktorí podnik zmeniť nechceli. Nepoznal som z nich nikoho, ale to mi nevadilo. Prihovoril som sa im:

– Tak čo, páni, dáme pivko?

Nič. Ani pohľad. Po krátkej, pred chvíľkou prebiehajúcej vzrušujúcej scéne sa vrátili k náruživšej debate a mňa profesionálne odstavili. Tie baby mi aspoň povedali, že som úchylácky kokot, elegán ma nazval prasaťom, no títo mladíci sa nezmohli ani len na vyslovenie svojho názoru. Už som sa nemal kam duševne zohnúť, dokonale som sa plazil.

Do minúty som zatváral dvere na kubánskom bare. Kapela akurát dohrávala *Three little birds* od Boba Marleyho. „Chudák Bob. Keby tak vedel odhadnúť, kam sa jeho skladby o voľnosti a slobode dostanú, nikdy by sa do skladania piesní nepustil. V tomto pseudomafiánskom prostredí by sa asi skôr chytil text jeho piesne *I shot the sheriff*,“ pomyslel som si.

Odkráčal som peši k staničnej krčme. Tá polhodinka mi dala veľa. Ticho a čas na rozmýšľanie som potreboval viac ako černocho tanec. Keď som prišiel k rozbitým dverám staničného pajzlu, pred vchodom práve vracal nejaký bezdomovec. Asi niečo po dvoch dňoch konečne zjedol. Alebo mu niekto kúpil decák vodky a jeho žalúdok to od radosti nezvládol. Prekročil som modrastý minibalaton a hneď mi bolo jasné, že tvorca pil modranské modré. „Okena celkovo zle trávi väčšine ľudí a nemusia to byť ani fyzicky schátrané bytosti,“ napadlo ma.

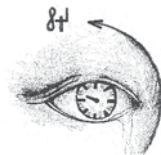
Vošiel som do nalievárne, prekrojil svojou postavou hustý dym, kúpil si pivo, vypýtal od nejakého zarasteného muža v šušťákoch marsku, zapálil ju a zahladel sa do vravy pivárne. Tu bola realita života. Tu aj ten moč na špinavých hajzloch skutočne zapáchal. Lietali tu dokonca i živé muchy a za dreveným rozpadávajúcim sa krytom radiátora bezstarostne liezla naivná chrobač priamo do pavučiny, na ktorej lenivý pavúk odmietol vykonávať údržbu. Bol taký daromný, že sa mu nechcelo ani len zahryznúť do uväzne-

ného drzého nájomníka a stráviť ho šťavami. Čas tam proste zomrel a nikomu to neprekážalo.

Žilo to tu svorne ako jedna veľká rodina, ktorá o sebe dokopy nič nevedela a ani nemusela. A takto som sa od piva pozeral na to divadlo prirodzenosti ešte hodinu. Nemyslel som a nič neriešil. Nevšimli si ma nijaké oči. Žiaden jazyk sa ma neprišiel spýtať, prečo som taký poblednutý a čo dnes budeme hrať. Nikto nestvárhoval predpísanú rolu, nik sa nepretvaroval.

Dýchal som ten škodlivý vzduch, vlastným fajčením ako na just ešte aj zhoršoval jeho kvalitu, usrkával si z chmeľovej polievky, no prosto na hodinu som tam umrel. Nebol som tam, nežil som tam, nevyskytoval som sa tam napriek tomu, že moje telo tam sedelo. Myšlienok vo mne nebolo a rozum bol čau na výlete niekde na Galapágach. Stal som sa v tej krčme neviditeľným, pretože žiaden domáci ožratý štangast si odo mňa neprišiel pýtať posledných chýbajúcich šesťdesiat centov na jeho skutočne kapurkový panák.

Po dlhom čase som bol vrcholne šťastný a dosiahol som to paradoxne v bahne špinavcov, primitívov a ožranov. „Všetko je naopak,“ bola prvá myšlienka, ktorá sa mi vynorila v hlave po prežitej hodine tranzu absencie všetkého, čo pripomínalo rozmýšľanie. Až keď som po tom fujáku ticha a mieru precitol, uvedomil som si, že žijem.

47 sekunda

Spravil som si guľôčku

Bol som o týždeň starší, znova bol piatok a ja som pred odchodom na koncert opäť vyhodil chlieb začínajúci plesnivieť do odpadkového koša. „Už fa nevyberiem, sľubujem ti to. V pokoji skonaj v hryzadlách mikroorganizmových potvoriek,“ lúčil som sa s umierajúcou necelou polovičkou bochníka, bral do ruky kufor s gitarou a letel do auta.

Na koncert sa mi chcelo ísť asi tak, ako radikálnemu futbalovému fanúškovi na operu. Hrali sme totiž v Bratislave. To mi ani tak nevadilo, už som si na vákuový svet pretvárinky a citového chladu väčších miest zvykol. Ved sami sme ako kapela pochádzali z dosť veľkého mesta. Po koncerte však bolo dohodnuté stretnutie s predstaviteľmi známej vydavateľskej firmy, čo mňa osobne netešilo. Chceli nás nabaláchať na podpis zmluvy a vydať nám nový, chystaný album.

Bety, ktorá vydala naše prvé tri cédečka pod jej maličkým, ale slušne sa vyvíjajúcim labelíkom, som poznal veľa rokov. Vedel som, že vydavateľstvu sa venuje s láskou a naše spojenie s ňou patrilo medzi tie lepšie veci, ktoré kapelu zatiaľ stretli. Ale chlapci chceli ísť k obrovskej firme. Čo na tom, že jej finanční riaditelia si na názov kapely nebudú vedieť spomenúť ani o päť rokov, keď nás za slabú predajnosť podojených vyhodia.

– Musíš tam ísť, – povedal mi basák Slavo v šatni, keď sme dohrali náš set a balili si veci.

– Nikto nič nemusí. Poviem *nie* a jednoducho tam nepôjdem, – odvetil som. – Aj tak si spravíte po svojom.

– Chcú, aby sme tam boli všetci, – pokračoval Slavo.

– Slavo, kto to chce? Poznáš ich mená? Je to Karol či Jozef? Alebo si myslíš, že kvôli nám niekto priletí z londýnskej centrály? Teraz nás vydáva Bety, sme ako rodina. Má pod svojím vydavateľstvom sedem kapiel. Poznáme sa, robí, čo môže. Všetko sa naruší, – povedal som.

– Robí toho málo, – pridral sa do debaty Filip. – Nemá poriadnu distribúciu, promo žiadne.

– Nehráme to, čo teraz leť, teda punk či hip-hop, ale alternatívny rock.

Nebudeme sa predávať v takých množstvách, o akých ste snívali v aute po ceste sem. Bety predala tisícpäťsto cédéčiek z každého nášho albumu. Veď to je v tejto dobe napalovania a sťahovania muziky z webov priam zázrak, – oponoval som.

– Ak nedolisovala načierno... – podpichol ma Slavo.

– Môžeme zavolať na Sozu, tam sa musí nahlasovať každé lisovanie, – navrhol Filip. Bubeník Peter, ktorý sa zatiaľ do našej debaty nezapájal, sa počas skladania činel zo stojanov prudko otočil na mňa. Tušil moju reakciu.

– Nikam sa volať nebude! Čo to tu trieskate za výmysly?! Bety by také niečo nikdy neurobila! – chránil som ju.

– Keď nás potlačí veľký major label, môžeme predať dvakrát toľko, – povedal vždy kalkulujúci Slavo.

– Céδέčka skončili. Tento formát nemá s mladými ľuďmi žiadnu väzbu. Nepotrebujú držať v rukách booklet a onanovať nad ním ako my, keď sme boli tínedžeri. Stiahnu si muziku cez internet, nakopírujú do prehrávača, hodia slúchadlá na uši a hopsa do mesta za kamošmi. Tie predané kusy sú skutočne slušné číslo, – vyslovil konečne niečo aj Peťo a chytil mi stranu.

– To nie je pravda, ľudia chcú ešte céδέčka. Tí mladí vyrastú a začnú si ctiť originál kotúčik s potlačou a profi vytlačeným obalom, – vyslovil Slavo skôr svoj sen ako reálny pohľad na vec.

– Slavo, koľko máš rokov? – spýtal som sa ho.

– Dvadsaťdeväť, – odvetil.

– Kedy si si naposledy kúpil originálne céδέčko? – spýtal som sa ho priamo.

Možno listoval v pamäti, alebo sa bál odpovedať pravdivo. Jedno však bolo isté, mlčal.

– Ja takisto ako aj vy, som starý pes. A čo robím? Sťahujem piesne z webu. Veď ja už doma ani nezapnem CD player, stále si púšťam hudbu z kompu. A keď niekam cestujem, mám MP3 prehrávač. Hádam sa nebudem tárať s objemným a skákajúcim CD prehrávačom? – vyslovil som.

– Marko má pravdu, lisované disky idú do čava, – pritakal Peter.

– Ale oni to potlačia cez médiá. Posunú to do rádií, tlačovín, televízií... zaplatia bannerové kampane po najnavštevovanejších slovenských serveroch. Vyrobia plagáty a možno zaplatia aj billboardy, – teoretizoval Filip.

– A potom príde najsamvyšší anglický šéf a vyfajčí nás, nie? – tresol Peter.

Všetci sme sa zasmiali.

– No dobre, tak predáme dvakrát toľko a čo potom? Začneme brať za koncert štyristo či deväťsto eur a budeme presne tam, kde sú kapely, na

ktoré sme na začiatku nadávali. Potom sa pohádame a rozpadneme. To chcete? Veď vy ste schopní spraviť rozhovor aj do Nového času! – povedal som.

– Tak to zasa nie, to preháňaš, – ustupoval nečakane Filip.

– Nadávate na ten strašný denník a prvé, čo pri nastupovaní do auta na koncert spravíte je, že si ho kúpite v trafike a začnete čítať: „Zaspal na ceste. Trebišov, Silvester (23) z Malých Trakán prešiel autom Štefana (38) z Veľkých Trakán, ktorý ležal na ceste. Zraneniam na mieste podľahol. Alkohol u vodiča nezistili,“ – parodoval som náhodnú správu z tohto „úchvatného“ plátku. – Ľudia sú schopní celý život čítať, pozerat a strácať čas činnosťami, ktoré ich nikam neposunú. Máme pieseň proti chorej terapii bulváru, ktorá ľudí pripravuje o zdravý úsudok a šikovne im podvedome vymieňa hodnotové rebríčky za ligotavé, ale prázdne pozlátko. Mali sme na to rovnaký názor a teraz ideme nastúpiť do kolotoča, na ktorý sme roky pluli, – pripomínal som im nedávnu minulosť.

– Marko, pod tam. Aspoň si ich vypočujeme, – zaprosíkal Peter.

Šiel som.

Poslali po nás taxík, chlapcom sa to páčilo. Usadili nás do peknej reštaurácie s mäkučkými sedačkami, kúpili drahú večeru a chlapcom sa popačovalo stále viac. Vysypali na nás dlhoočizný promo zoznam, kam našu nahrávku dostanú. Vraj naše cédečka bude dostať všade, dokonca aj v susedných Čechách. Chlapci od údivu onemeli. Sľúbili, že zaplatia klip k pilotnému singlu. A aby nás nepripravili o „nezávislosť“, vyberieme si ho vraj sami. Oni ho potom nasadia do všetkých rádií a televíznych hitparád. Majú ich pevne pod palcom, takže nebude problém pieseň aj pár mesiacov podržať, nech nevypadne. Chlapci spravili hlasné „fíííí“. Ako čerešničku na torte napísali na konci večera z druhej strany podpivníka sumu badžetu, ktorú nám dajú k dispozícii na štúdio, producenta, klip a ostatné serepetičky. Bolo to v slovenských korunách trošku menej ako štvrt milióna. Filip heroicky vstal a za všetkých unáhle a ako v tranze povedal, že do toho ideme.

Krútila sa mi hlava, ako človek dokáže zaprieť seba samého. Dobrovoľne si nasrať do vlastných gatí, vyzliecť sa z nich a vysypať si všetok ten humus na hlavu. A pritom sa ešte aj spokojne usmievať. Ako poprie za jednu hodinu všetko, čomu roky veril. Stál si za tým, budoval to, dával do toho čas, energiu i lásku, až kým sa tá vec narodila, začala sama dýchať a dokonca jej začali veriť aj fanúšikovia. No neskôr stvoriteľom tohto žijúceho organizmu napadla myšlienka, že ho zabalia do zamastených špinavých novín a hodia zaslepené do latríny medzi výkaly. Našťastie, ten orga-

nizmus bol dosť silný. Žil a plával by aj v tom kale. No ja som sa pýtal, dokedy bude vládaf hýbať končatinami, kým odpadne od vysilenia a poslednýkrát sa za ním zavrie hladina.

Keď sa Slavo spýtal, či sa bude dať vybaviť aj rozhovor do Nového času, zdvihol som sa k odchodu.

– Čo je, Marko, kam ideš? – spýtal sa ma s falošným úsmevom Filip. Rukou, ktorú predstavitelia ťahajúci nám medové motúžiky popod fúz nemohli vidieť, mi ukazoval nahnevanú zafatú päšť. Nepriamo ňou prikazoval, aby som sa poslušne posadil nazad a nepokazil odchodom „naš spoločný kontrakt života“.

– Spravil som si guľôčku a idem sa s ňou hrať von, – odpovedal som a ďalej sa obliekal.

– Akú guľôčku? – spýtal sa usmiato jeden zo zástupcov hudobnej megafirmy. Ostatok stola pozeral na môj vzpriamený obrys postavy proti svetlu barovej žiarovky, pričom zdvihnutými dlaňami si kryli sietnice pred prudkou žiarou svetelného toku.

– Zo sopla. Vopchal som si prst do nosa, vybral matroša a spravil si z neho guľku. Čo je na tom také nepochopiteľné? – dopovedal som a odišiel.

Na ulici ma dobehol Filip. Bol nahnevaný.

– Marko, chceš to všetko dojsť?! Stojíme pred dôležitým bodom kariéry! Navrážali sme do pódiovky pol melóna a ty chceš týmto detinským gestom zastaviť celú kapelu?!

– Spravím pre kapelu všetko. Nebudem sa ani teraz stavať na zadné, ale vedz, že si stále budem stáť za svojim a myslieť si, že robíme chybu. Peniaze, úspech a sláva nie sú všetko. Ako sa pozrieme Bety do očí? Hovoria ti niečo slová ako charakter, férovosť, priateľstvo či dodržanie dohody? Veď máme ešte jednu dosku vydať u nej, zabudol si? Dobrovoľne ste si vymazali pamäť. Ste šašovia, – povedal som pozerajúc mu pevne do očí.

– Vysvetlíme jej to. Nemôže nám stáť v ceste. Pustíme jej výberovku alebo lajfkó, – mal pripravené pohotovú riešenie Filip.

– Môžeš sa tam vrátiť a odkázať Karolovi a Jozefovi nech zavolajú človeku do Londýna, ktorý zabudol kvôli vám priletieť, že som čudák, ale že súhlasím. Som ustatý a vycicaný ako handra, už ma len hodiť do kúta. Idem spať. Ahoj, – dopovedal som. Ale Filip ma nechcel pustiť.

– Marko, niečo sa s tebou deje. Ani Miriam a Janke si sa neospravedlnil.

– Kto je Janka? – nedochádzalo mi.

– Tá blond priateľka Miriam, – odpovedal Filip.

– Za čo som sa im mal ospravedlniť?! – stále som nevedel, o čom točí.